

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reclámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben
Kéziratok vissza nem adatnak.

Könnyű pénzszerzés.

Sohasem volt nagyobb a könnyű pénzszerzésnek vágya, mint ebben a korban, mely a szükségleteket fölszigazza a végtelenségig. Több a küzdésnél, valószínűségi vívódás az, a mit az emberek elkövetnek, hogy lépést tarthassanak a tündöklésben, fényben és jól-élésben azokkal, akik kedvezőbb anyagi viszonyok között vannak.

És bizony a tisztességes munkának eredménye távolról sem áll arányban az élet igényeivel. Különösen a hivatalnokok existenciája van megnehezítve az által, hogy a díjazások általában két évtized előtti mértékre szabvák, tekintetbe vétele nélkül annak, hogy azóta a megélhetés közel kétszerte drágább.

Természetes, hogy ily viszonyok között erőt vesz az embereken a könnyű pénzszerzésnek láza és hogy keresik a forrásokat, melyekből munka nélkül jövedelmet lehetne meríteni.

Egyik részen a sorsjegy-láz járja, máshol a sok ember végzetét okozó kis lui, mely hatasonként emészti meg a keresetet és a vagyont. Még mások a szerencsejáték legbiztatóbb eszközehez nyulnak: a kártyához, mely rengeteg sok katasztrófának képezi alapját a mai társadalomban.

Hanem mindez kevés volt még, úgy látszik.

Kellett a lutrizásnak az a módja is, melyet eddig csak avatottak gyakoroltak. Általánossá kellett tenni a börzejátékot,

mely olyan sok vagyont temet el, hogy a börze emberevőinek mindig van miből új milliókat szerezni munka és szorgalom nélkül, egyszerűen az által, hogy lépre csálnak vagy csalatnak egy tömeg baleket.

Mert a fényes hintókban terpeszkedő nagy börziánerek között balek a nevük azoknak az áldozatoknak, kik reájuk nézve végzetes játékdühvel belekóstolnak a nőre üzleteibe és szolgálatkészségük segítségével lassan-lassan bele-rántatnak a hinárba, melyből nincsen szabadulás, csak dobszó mellett.

Sok jámbor vidéki ember háza előtt megütötték már a dobót a börze-ügyletekből kifolyólag. És a szerencsétlenség az, hogy a szomorú példák nem okul senki, mert a börze-játékosok többnyire titokban tartják eféle üzleteiket. Akkor is, ha meggazdagszanak azok után, ami igen-igen ritkán történik, akkor is, ha az adja kezükbe a koldusbotot, a mi viszont mindennapos dolog.

Sajátságos lélektani oka van ennek a titkolódzásnak mind a két esetben. A meggazdagodók szégyenlik a pénzszerzésnek ezt a módját és a körrel, melyben élnek, azt akarják elhitetni, hogy vagyontuk becsületes munkával, szorgalommal gyűjtötték. A tönkrejutók pedig szintén szégyenlik a könnyelműségüket, meg aztán tudják azt is, hogy a börze bukottjai elvesztik nemcsak hitelüket, de a jóra való emberek bizalmát, becsülését, sőt szánalmát is.

Mindamellett folyik, egyre folyik a börze-játék és újabb meg újabb áldozatokat kerit hatalmába azoknak a lelketlen közvetítőknak segítségével, akik minden körülmények között megkapják a maguk jutalékait, akiket tehát a börze, mások bőrének árán csakugyan egész biztossággal juttat könnyű keresethez és vagyonhoz.

Nem is nyugszanak ezek a hollók gonosz mesterségük kiterjesztésében és a nagy igényekre hajló balekek egész tömegét sodorják veszedelembé kecsgetéseikkel.

Ezek a hollók, akik az erkölcsihalottak sestein hiznak, ma már nem csupán a kereskedők között toborzák a klienseket, hanem sorba veszik a gazdákat, tisztviselőket és mindazokat, kikről azt hiszik, hogy be lehet rajtuk nyuzni pár ezer forint börzekülönbözetet és egy csomó províziót.

Néhány évelőtthöz képest, hihetetlen, minő széles köre képződött a titkos börze-játékosoknak, akik még az otthonuknak valamelyik zugában, családjuk elől is rejtve, elolvassák a »Mercur-t, melyben szemérmetlenül rózsaszínű cikkek jelennek meg a börzespekuláció csodálatos aranyhegyeiről, irányzatos számvetésekkel. Ezek a kimutatások képezik a csalétket, melylyel az áldozatokat törbe viszik, hogy aztán annál borzasztóbban ábránduljanak ki a szédítő aranyálmából.

Az üzleti lapoknak emez alantas ügynökösködésével szemben kétszeres

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Bucsuzóul.

I.

Rövid boldogság megnyílt szép világa
Miért zárulsz be, miért ily korán?
Hiába kérlek, édesem hiába,
Válnunk kell hát, előbb, mint gondolám.

Alig néztem még, alig szép szemedbe:
Alig olvastam ott szerelmedet.
Alig fogadtam, hogy szeretlek híven,
Hogy ne törjön a kétség ellened.

Ah! mennyi még, mit mondani akartam,
Sorsom hajóját viszi már az ár.
De lelkem itt van s itt marad te nálad,
Ha sorshajóm bár messze, messze jár.

Itt marad kérni szivednek szerelmét,
Ne üzd el, hiszen nincsen más hona.
Ha elüzd: bolyongjon a világon,
Ne találjon föl engemet soha!

II.

Nem is marasztasz, nem is kérded:
Fáj-e válnom;

Egy édes szóid vigasztalóul
Ésde várom.

Jó kedvű vagy, pedig ha látnád,
Mint bánt e kedv.
Vagy látni lelkem vergődését
Gyönyör neked?

Nem... hogy szeretsz, azt láttam én jól,
Mégis mi hát?
Hogy azt a szót bucsu fejében
Ugy félti szád.

Megfejtini nem bírom, csak nézlek
S könyvem szivemre hull.
Egy óhajom van: est a perczet
Nem élni tul.

III.

Emlékszel-e?
Sötét éjjel volt, csak villámok égtek,
Koronként arcsán a haragvó égnek.
A fellegek döngő morajjal
Robogtak, mint az üldöző had,
Futamló ellenét zavarja;
Órjás fákat csavart tövéből
A fergeteg lenyúló karja.
Emlékszel-e?

Emlékszel-e?

Karod karomba fúzve jövél velcm,
Nem tudá mi azt, mi a félelem,
Lelkiünk mosolygó ég alatt andalgott,
Bűbájos dal volt, melyet lelkünk hallott,
Alig szólánk, csak sziveink beszéltek,
Ajkaival tuláradt érzeménynek.
Én kérdezélek, válaszoltál;
S szivünk, miként két testvéri oltár
Fölcsapó lángban összeforra...
Ha mind ez csupán álom volna! ?
Emlékszel-e?

(Nagyvárad.)

Tóth József.

A gyermek.

— Genre kép. —

Irta: Jan Neruda.

— Hogy hagyogyszem volnék tengernek mélyében
Melynek buvár rabolja el ifju életét,
Vagy ha csillag volnék fent a magas égen,
Melynek —

— Maricza, miért énekelsz? Ne dalolj
oly hangosan! Mit fogs a Goszpodin mondani?

— Maricza felszemmél reám kacsint,
sarkon fordul, bokorugró szoknyája csak úgy
repül utána, oda siet anyja mellé.

kötelessége a tisztességes sajtónak, hogy a könnyenbivőket óvja attól a veszedelemtől, melybe hanyatthomlok rohannak.

A társadalmi morál.*)

Furesán vagyunk.

Ha végighallgatjuk a modern embereket, akik a büntől való iszonyodásukat harangszó mellett hirdetik és kenetteljesen prédikálják, hogy a bünt el kell választanunk a bünöstől, s míg az előbbit sujtjuk, az utóbbit a szeretet tetteivel ki kell emelnünk a posványból és a jó utra terelnünk, — elérkezettnek hinnők az időt, amelyben az ember a legmerevebb közönység álmából fölébredt, hogy valósággal megfeleljen a czélnak, amelyre kirendeltetett.

Soha nem hallottunk hangzatosabb szavakat a közérkölciség dolgában és a megtévedtek megmentése körül felhasználni, — mint most; de sohasem gyakoroltattott ez oly kisebb mértékben, mint ugyancsak most.

A teoria szép. Mi hasznát vesszük azonban az orvosnak, ki nem mer a sebhez kezével hozzányulni és a fekély továbbterjedését megakadályozni?

Ilyen orvos a mi társadalmunk és ilyenek a mi társadalmunknak Cátói.

Beszélnék és irnak az elzüllöttek megmentéséről, esznek és isznak a gonosztevők megjavítására; de ott, ahol szavaiknak és szavakkal hangoztatott elveiknek egyéniségük súlyával befolyást kellene biztosítaniok, ott inkább maguk tasztják bele a megtévedtet a pocsolóba, semhogy elveikhez hiven megmentésére kezüket odanyujtanák.

És még hagyján, ha a megtévedt és a tévedés elleni felháborodás a szívnek mélyéből fakad és valóban kifejlődött erkölcsi érzeten alapul.

De ez a legtöbb esetben nem így van.

Nincsen az a bün, melyet a mi derék társadalmunk és ennek cátoi szószólói szembehunyva meg ne túrnének. Abban a perczen azonban, amelyben a nagy Galeotto kiszemelt magának egy-egy áldozatot, ők is felháborodnak, — neki esnek és ütök a szegényt

* Az »Emberbarát« cz. humanisztikus lapból.

ugyanazokért az okért, a melyek miatt felszólalni a nagy Galeotto működése nélkül eszükbe sem jutott volna.

Ez a mi társadalmunk morálja!

Ahelyett, hogy egy testté tömörülneek és sorfalat képeznének, amely fal utját állja a büntől üzőbe vett nyomorultnak, ahelyett, hogy azt a megtévedt embert felemeljék és lelkét fogékonyvá tegyék a jobb iránt, ahelyett kitérnek utjából és átengedik őt az eszeveszett futásnak a bün által kijelölt irányban és a további bottásoknak. Tartanak attól, hogy kezüket az érintés folytán beszennyezik. Félnék és e félelmükben megtagadják a megtévedtől az erkölcsi szappant, amelynek segítségével lemoshatná magáról a szennyet, mely egyes esetekben akarata ellenére is rátapadt.

Ilyetén módon nyilvánul korunknak filantropiája, társadalmunknak erkölcsi érzülete. S ha majd a történetíró korunk megírásához fog, időnkét legtalálóbban a szép szavak korszakának fogja nevezhetni.

Küzdünk az előítéletek ellen — odahaza betanult ragyogó beszédekkel. Paradicsomot kívánunk alkotni a földből és a szeretetnek magvaiból csupa pálmákat növeszteni, melyek békét, elnézést, türelmességet hozzanak mindeüvé; oh igen, bátran eliheti mindenki, békét és elnézést, türelmességet és odaadást akarunk az embertárs iránt gyakorolni, akarjuk pedig elragadtatással és lelkesedéssel, amíg — borunk el nem fogyott.

Sok sokat megtapsolt szónoknak szegyenkezve kellene szeméit a földhöz szegeznie, ha a gyakorlati életben odasugná neki valaki az ő saját szavait.

És kell, hogy odasugjunk!

A hanyatló közérkölciség megköveteli, hogy körünkben ne túrjünk meg álszenteket, a kik tetteikkel kiábrándítják azokat a jámbor lelkeket, kik a szavak valódi értékét még nem ismerik és a csengő szónoklatot csengő pénz gyanánt fogadják.

A társadalmi morál csak akkor fog megtisztulni, — ha mi magunk tisztára mossuk a szennyest.

A megromlott órát nem fogjuk a legkisebb hibánál félrevetni, hanem igenis addig javittatjuk, — amíg a javítás sikerében bízhatunk.

Ellenben a megtévedt embert azonnal kutasztjuk a tisztáknak látszók köréből és elzárjuk előle a megjavuláshoz vezető utat.

Az ember csakugyan nem volna kísérletekre méltó?

Singer Mihály,

BELFÖLD.

Függetlenségi párt a vidéken.

Kölesden a függetlenségi és 48-as párt nagy lelkesedéssel tartotta meg a napokban alakuló gyűlését. Elnöknek egyhangulag megválasztotta Koleszár Ferencz faddi, alelnököknek pedig Baranyi József és Kölesdi Pál sárszentlőrinczi választó polgárokat s a jegyzők megválasztása után megalakították községenként a bizottsági tagok névsorát. Nagy lelkesedést idézett elő a függetlenségi párt központjából a szervezkedés támogatására kiküldött Kun Miklós és Dobay Antal képviselőknél a választókhoz intézett lelkesítő szónoklata. A befejezett szervezkedés után Petrich Ferenczet, a kerület mostani képviselőjét ujjal kijelölték.

Képviselői beszámoló. Beniczky Miksa Nyiregyháza város országgyűlési képviselője, a múlt vasárnap délelőtt szép számú hallgatóság előtt tartotta meg beszámolóját. Utána Papp Elek beszélt. Papp Elek után Madary fővárosi nagyiparos tartott egy rövid, de talpraesett beszédet, mely beszédében felhívta a hallgatóságot, miszerint a 48-as zászlóhoz továbbra is ragaszkodni tartsa hazafias kötelességének.

A dunagőzhajózási társulat államosítása. A »Wiener Tagblatt« jelenti Budapestről: Baross kereskedelmi miniszter épp most felhívta a dunagőzhajózási társulatot, hogy ereszkedjék tárgyalásokba a magyar kormányval oly akció megkezdése iránt, melynek értelmében a társulat az állam birtokába menne át. A magyar kormány megbízottai a napokban Bécsbe érkeznek. Magyar kormánykörökben azt hiszik, hogy az osztrák kormány azon ellenállás folytán, melylyel a dunagőzhajózási társaságot illető előterjesztése a parlamentben találkozott, a magyar kormány eme segélyakciójának nem lesz ellenére. A magyar kormány a társaságot bizonyos tekintetben magyar vállalatá szándékozik átlakítani, amennyiben a magyar állami fensőségét a tarifák megállapítására biztosítaná és a társaság forgalmi eszközeit átvenné. Ez akció tulajdonképpen a társaság államosítását czélozza. A társaság ez esetben súlypontját Magyarországra helyezné át. A személyszállítást a Felső-Dunán Bajorország felé, mely eddig, habár nem jelentékeny deficizzel jár, teljesen megszüntetnék. Ellenben az alsó-Dunán a személyszállítás szá-

— Óh, hisz a Goszpodin rám se hallgat, szól anyjához simulva, ugy-e hogy szabad dalolnom?

— Nem! Mások sem énekelnek!

Maricza körüllépked egy ülő padot, s oda támaszkodik ismét a hajó karfához, hol már előbb is énekelte dalát a sikamlós Duna vizébe, de nem sokáig marad nyugton, anyjához megy ujra.

— Mondd anyám — ugy-e hogy ma este én leszek a legszebb mindenek között? beszélt gyermekies komolysággal.

— Bohó vagy Maricza! Játsz' inkább Pentelkával és hagyd e hiábavaló beszédet!

Maricza már ekkor a fedélzet padlóján ült. Leány testvérével a hat éves kis Pentelkával játszott. Elvette a kicsi bábuját, és ugy csucsujgatta azt, mintha maga is kis gyermek lett volna.

Pedig Maricza már nem éppen gyermek, körülbelül 14 éves lehetett, ha csak a déli égből korai érettsége nem csal. Éppen azon fejlődési fokozatban volt, mikor minket — férfiakat a nőiség érdekelni kezd. A kellemekek csodálatos összehalmozódása a Maricza korában. Sötét szeme már csalogat bűvös-bájos szépségével, mind a mellett még van abban

valami a gyermekkor álmadozásából. — Teste nyulékony, a szűk fűző váll már vágyakozik egy — ö l e l é s után; de járása még himbálódzó, határozatlan. Az arczon bizonyos lágyaság ömlik el, de a vonások már előre elárulják a jellemet...

Az ember gondolkozóba esik, hogy ezen hófehér homlokot védje vagy inkább szerelemteljesen simogassa-e? Nem tudjuk, hogy ezen koráll ajkak, csak a játsszi tréfán kaczagni, vagy már szenvedélyesen csókolni is tudnak-e? De annyit már sejtünk, hogy hasonló megjelenések a l e g v e s z é l y e s e b b e k vagy mondjuk olyan közvetlenül szerelemre ingerlők, költői, virágos, izzó szerelemre, melytől az ember fejet veszíti, szenvedélyek rabja, önjöngő lesz!

Maricza — ah, az még csak egy gyermek! Tekintetbe véve a dél gyorsan érlelő erejét — összehasonlítom, nyilván még fiatal, anyjával. Ez sugár, mint fenyő, Maricza buji sarjadék. Mind a kettő szerb nemzeti öltönyben. Himzett selyem fűző váll, selyem öv, selyem világos szegéllyel. A Maricza haja hosszú fonatokban hull alá, az anya ellenben haját, mely összefűzött aranyakkal van diszítve, kontyalakban hordja.

»D i a n á n k«, az »osztrák duna-gőzhajózási társaság« egyik hajója, erősen dolgozik az ár ellen. A fedélzet egy falóczájáról, melyhez áll egy másik van erősítve, hallgatom a Maricza fecsegéseit, s onnan bámulok a partra kifelé. — Balkézről a sziklás, majd zöldelő nádasokkal benőtt szerb part, jobbról a végtelen magyar róna. A dunai szigetek víz alatt állanak. A fák ugy tűnnek fel, mintha tükörből nőttek volna ki. A folyó kiáradt. Távolból víz alá merült falvak tornyai látszanak. A hosszú föld nyelveken legelésző nyájak futkároznak, minden felügyelet nélkül.

Időről-időre megjelenik egy, a vízből kimagasló határori ház, melynek faoszlopához — kikötve — csolnak himbálódzik. Az őrt álló katona, keselyűhöz hasonlólag, a messze távolban vizsgálódzik. Lassanként emelkednek a partok, közelednek egymáshoz. A táj azonban nagyon egyhangú. — Szántóvető parasztok és asszonyok, nyájaikat zaklató pásztorok, s gyümölcsös kertek végnélküli sora.

A Maricza szája nem szünetel egy perczig sem.

Most Pentelka kinyujtja ujjacskáit és a folyóra mutat:

— Gledaj! az az csillagocska nemde?

porították és a magyar forgalompolitikai érdekeknek megfelelően szabályoztatnák.

Wesselényi-szobor. Kegyeletének régen érzett háláját róttá le Szilágymegye közgyűlése. A közgyűlés egyhangulag elfogadta azon indítványt, hogy néhai Wesselényi Miklós bárónak a megye székhelyén, Zilahon közadakozásból emlékszóbor állíttassék. E célból Szikszay Lajos alispán előktele alatt külön szoborbizottság küldetett ki, mely felhatalmazást nyert arra nézve, hogy magát a politika, irodalom és művészet kiváló képviselőivel kiegészítse.

A szerb püspöki zsinat. A szerb püspöki zsinatot hétfőn nyitották meg ünnepiesen. Nikolics Fedor királyi biztos az ünnepies fogadás után, délelőtt 10 órakor, a fiatalabb püspököktől kísérvé, a patriarkátusi palotába hajtott, hol bejelentette a zsinatnak ő felsége tudomásul vétele a zsinati tanácskozás folytatására nézve. Brankovics pátriárka köszönetét fejezi ki a király kegyességeért, s hangsúlyozta, hogy a zsinat azért ült össze, hogy az üresedésben levő püspöki székeket betöltse, és egyéb fontos ügyeket is elintézzon. Felkérte végül a királyi biztost, hogy tolmácsolja a trón előtt a szerb nép óhajait. Beszédet a király eljenzésével fejezte be, mit a közönség riadó eljenzéssel fogadott. A gyűlés megnyitása után Nikolics a hatóságok és testületek tisztelgését fogadta, a melyek siettek lojális érzelmeiknek kifejezést adni. Az üdvözlésekre adott válaszokban a királyi biztos hangsúlyozta, hogy a király óhajta az, hogy a szerb egyház, az iskolák és alapítványok ügyei a haza javára és a metropolita egyház híveinek hasznára mihamarabb törvényes és üdvös megoldást nyerjenek.

A primás-kérdés. Vaszary Kolosnak hercegprimássá történt kinevezését egyre jobban erősítgetik — az egyik részről, míg a másik részről azt jelentik, hogy primás mégis csak Samassa lesz. A tény e híresztelésekkel szemben az, hogy végleges döntés ez ügyben még nem történt. A primás kérdéssel összefüggésben alig levő püspöki kinevezések dolgában a következő kombinációk merültek fel újabban, melyek plauzibilitással bírnak: Császka György szepesi püspök ki fog nevezetni a kalocsai érseki székre, Csemei Vucsetich István a zágrábi érseki székre, Szmercsányi Pál a szepesi püspökségre. Biborosi kinevezés pedig e kombinációk szerint három fog történni: az új primásé, Samassáé és Schlauch püspöké.

KÜLFÖLD.

Az olasz király. Az olasz lapok ama jelentése, hogy Umberto király a jövő évben

meg fogja látogatni a czárt, nem felel meg a valóságnak. Annyi tény, hogy a király kijelenté, hogy Kronstadtba egy hajórajt fog küldeni.

A török kormány tudatta valamennyi külföldi követséggel, hogy a török kikötők hivatalnokait szigorúan arra utasította, hogy közegészségi szempontból ne engedjék az Oroszországból kivándorolt zsidókat part-ra szállni.

Zsidóüldözés. A Pol. Corr. jelentése szerint a starodubi zsidóüldözés abból származott, hogy a czári családnak a borkii vasuti vasuti merénylettől való megmenekülésének emlékére elrendelt ünnepen a zsidóknak megengedték, hogy üzleteiket nyitva tartassák. A keresztyén kereskedők e miatt felizgáltak a népet a zsidók ellen. A dolog azonban csak akkor vett komolyabb fordulatot, mikor azt a hírt terjesztették, hogy egy zsidó verekedés körében agyonszúrt egy keresztyént.

Uralkodók találkozója. A „Politischer Correspondenz» egy berlini levele kiemeli, hogy a román királynak az olasz királylyal, a német császárral és valószínűleg az osztrák magyar monarchia uralkodójával való találkozója kétségkívül nem lesz bizonyos politikai horderő nélkül, minthogy az illető beszélgetések valószínűleg alkalmat fognak nyújtani arra, hogy a politikai helyzetéről is nyilatkozatok tétessenek.

Illyés Bálint választói közt.

— A »Debreczen« eredeti tudósítása. —

Illyés Bálint, a bárándi vál. kerület orsz. gyűl. képviselője, a függetlenségi eszmék régi bajnoka, f. hó 25-én, azaz vasárnap délután érkezett B á r á n d r a, a kerület székhelyére, hogy beszámoló beszédét megtartsa. Körutján kísérte K ó s a Barna, lapunk f. szerkesztője.

A bárándi pályaháznál a választók nagyszáma várakozott a szeretett képviselőre, kit megérkezésekor dörgő eljenzéssel fogadtak. A választók nevében Simon István udvari tanító mondott rövid üdvözlő beszédet, biztosítván az örömmel várt képviselőt választóinak rendületlen ragaszkodásáról.

Illyés Bálint válasza után megindult a menet, lovas legényekkel az élén, a község hához, melynek udvarán több ezer főnyi közönség gyűlt össze. Nemesak Báránd lakossága volt jelen, hanem a szomszédos sárréti községek is képviselve voltak küldötteik által, kik fölkérték Illyés Bálintot, hogy választó-kerületének többi községeiben is tartsa meg beszámoló beszédét.

Illyés Bálint — az ő rokonszenves, csengő hangján szólott választóihoz. Beszámoló beszédé felölelte a képviselőház működésének összes főbb mozzanatait. Részletesen foglalkozott a véderő-vitával és a közigazgatási vitá-

val, a függetlenségi és 48-as párt e dicsőséges parlamenti küzdelmivel. Kemény szavakkal ítélte el a Kossuth Lajos száműzetését, mely örök szégyen foltja marad a mai kormánynak, noha nem lehet eltagadni, hogy egyik-másik téren — különösen az államháztartás egyensúlyának helyreállítása kérdésében — sikereket vívott ki. Kifejtette, hogy a függetlenségi és 48-as párt a közhasznú törvényjavaslatokat nem akadályozta, sőt elősegítette, de annál nagyobb erővel küzdött a kárhuzatos törvényjavaslatok ellen, melyek a közszabadságot hazánk alkotmányos jogait veszélyeztették — s ezen küzdelmét teljes siker koronázta. A gyakori eljenzéssel felbeszakított beszámoló után Kósa Barna mondott rövid beszédet, kitartásra és a függetlenségi eszmék apolására buzdítva a Sárrét derék magyar népét.

Hétfőn reggel, azaz f. hó 26-án, legelőször Szerep köz-élet látogatta meg Illyés Bálint, hol látogatást tett gróf Korniss Károly kastélyában. A lelkes ifjú főúr nagy előzékenységgel fogadta a népképviselőt s vilásgelgelivel kínálván meg a társaságot, poharat emelt e tiszta magyar kerület közszeretében álló képviselőjére. Természetes, hogy Illyés Bálint ezen előzékenységet hasonlóval viszonozta s poharát a szívélyes házigazda egészségére üritette.

Számos bárándi és szerepi választó által kísérvé, U d v a r i község felé vette útját Illyés Bálint s az egész körut diadal-utnak mondható. Udvari határan zászlók alatt várakozott a község lakossága, melynek élén dr. Tom Béla orvos mondott üdvözlő beszédet, a beszámoló után pedig Simon István tanító kérte föl a képviselőt, hogy e kerületben jövőre is fogadja el a jelöltséget.

Dr. Tom Béla orvos szűkebb körü ebédet adott a képviselő tiszteletére s a 3-ik fogásnál pohár-köszöntőt mondott Illyés Bálint, ki az egész választó kerület osztatlan szeretetét és tiszteletét bírja. Alig ért véget az ebéd, már ott voltak a nagy-bajomi választók, hogy Illyés Bálintot községükbe meghívják.

Nagy-Bajomba a Nagy Ferencz föld-birtokos hintaján ment át Illyés Bálint s a nagy lelkesedéssel fogadott beszámoló után Kósa Barna intézett beszédet a nagy számú közönséghez.

Nagy-Rábén, melynek határan szintén lengő zászlókkal fogadták Illyés Bálintot, a községi előjáróság fogadta a képviselőt, mint a község várva-várt vendégét; a beszámoló beszéd után pedig Tóth Ferencz ev. ref. lelkész a választó polgároknak azon közóhajtást fejezte ki, hogy Illyés Bálint jövőre is fogadja el e kerület mandátumát.

Dancsházán, hová kedden, azaz f. hó 27-én reggel érkezett Illyés Bálint, a maga ne-

De más csillagocska, mint a milyen az égen van Pentelkám! Hallgas' ide mesélek egyet a csillagokról. Volt egyszer egy kis lány, Pentelkának neveztek, ez igen szerette a csillagokat. Mindig felakart hozzájuk menni. Egy este igen szerencsés volt, feljutott — fel egészen az égig. Az volt azután a csoda! A merre csak tekintett, mindenütt csillagok fénylettek. A kis csillagocskák úgy repkedtek ott fent, mintha szárnyas madárkák lettek volna. Pentelka azonban nem tévedhetett el a széles égen, mivel az a v a l a oly magas, hogy róla minden irányban szét lehet látni. Ment mendegélt, de vigyázott, hogy kis lábaival le ne rugjon a földre valami csillagocskát. Lábai egészen belesüpedtek a hullámos, kék égbe. Majd elővette Pentelka a kosárcsákját, csillagokat akart bele szedni. De a mint az első csillaghoz hozzá nyúlt, szíve megdobbant a félelemtől, és ép azért a többi csillagokat, csak nagyon óvatosan szakgatta le —

— Hát aztán hová tette a csillagokat? kérdezte kíváncsian Pentelka.

De Maricza nem válaszolt, mert már ekkor anyja nyakán csüngött, azt csókolgatta, hiába berzenkedett az ellene.

— Szívem anyám a te homlokod az én

csillagom, a te szemeid a valódi csillagok! Szívem anyám, mily szép is vagy te!

— Ugyan hagyj el te vad mokus, mondta nevetve anyja, nézd' már czélnál vagyunk!

A »Diana« ép a »pancsovai« csatornához fordult, hol egy kisebb, helyi gőzös várakozott rá. Majd egymás mellé ér a két hajó, melyeket lebecsátott »hajóhid«-dal kötnek össze.

Maricza tánczolva szökdél előre, — Vigyázz Maricza! inti anyja, ki Pentelkával siet utána.

Maricza egyet libben. Néhány asszony hangosan felsikolt, a férfiak kiabálnak. — Halálsáppadt anyja, úgy áll ott a réműlettől megmeredve, mint egy oszlop.

Eközben egy halászbárka a két hajó közé furódik. A víz felemeli Mariczát — az emberek belekapaszkodnak s beteszik a bárkába.

A kis gőzhajó lépcsőjét leeresztik, Mariczát felhozzák a fedélzetre. Mi mindnyájan áttolulunk az idegen hajóra. Maricza halvány, mint a viasz, de már eszméleténél van.

— Szerencsétlen — bolond! Szerencsétlen... dadogja az anyja.

— Ugy-e, mondja kissé bánatosan mosolyogva Maricza — drága jó anyám, ez nem tesz semmit? Ugy-e estére, mégis csak én leszek mind között a leg-szebb? ...

Fordította: ifj. Mórincz Pál.

Méreg és ellenméreg. A belsőleg használt méreg hatása: hányásban és hasmenésben nyilvánul. Ha a mérgezés módja ismeretlen, a betegnek u. n. hígító szereket: tejet, tojás fehérjét, olajat, vaját, levest vagy vizet adjunk be; míg ellenben ha az ismeretes, a maró mérgek (kén- és salétromsav, káli és nátronlug, hányató-kő, higanyklorid, foszforoldat, az alkaloidok több neme stb.) ellen az orvos megérkezéseig a savaknál porrázuzott krétát, szappanoldatot és hamut; az alkáliaknál (ezüst-, higany-, réz- és horgonygyesületeknél) tejet, fehérjét, valami nyálkás levest; a pokolköldatnál konyhasóoldatot; a hányatókónál nyálkás levest, teát vagy kávét adjunk be és foszfor- és arzenek-mérgezésnél a garat izgatása által kell hányást előidézni. A hányás előmozdítása a garat izgatásával, langyos olajos vízzel, vagy langyos szappanosvízzel nagyon jó hatással szokott lenni a betegre. Ha ez nem használ, próbáljunk erős kávéval, vagy teával szerencsét és igyekezzünk a beteget folytonos járkálással ébren tartani.

mében páratlan jelenet folyt le. Midőn ugyanis a beszámoló beszéd és Balku Mihály rövid köszönő beszéde elhangzott, előállott egy Bak János nevű szegény vak ember s saját maga által készített versben köszöntötte fel Illyés Bálintot. E verset, noha külformája nem felel meg egészen a költészet szigorú szabályainak, de mint politikai népköltészeti termék igen érdekes s híven fejezi ki a romlatlan magyar nép hangulatát, egész terjedelmében s eredeti alakjában itt közöljük:

Alásson felkérem, egy pár szót szólának,
Terhére nem lenne, a mit elmondának,
Hej bus Magyarország gyászba van borulva,
Mert az igazságot nagyon letapodta! —
A szabadelvű párt össze van kapcsolva,
Hiszem a jó istent: majd széjjel-szakasztja!
Ezt a politikát el kéne háritni,
A függetlenséget talpra állítani!
Nemesi érzelmünk nem hagyja hiában,
Ne hagyjuk magunkat taposni a sárban!
Van jó vezéreink, van is jó követünk,
Szükség esetében jót áll az helyettünk.
Ki az igazságot szereti szívében:
Mégáldja az isten minden lépésében;
Áldja meg az isten jártában kelteben,
Ha igazságban jár egész életében,
Felhozza meg isten a magyarok napját,
Ismét kideríti független óráját!
Polgári barátim egy szívvel-lélekkel
Harczoljunk hazánkért utolsó csepp vérrrel!
Régi hős atyáink sokat harcolának,
Mi fiaik vagyunk, ne hagyjuk magunkat!
Még egyszer felkérem a mi szöszölönkat,
Köszönjük alásson sok fáradságukat, —
Versemnek utólja most arra fordítja:
Áldja meg az isten a szép mennyországban!
Majd hogyha megszárad testének pálmája
Légyen a mennyország örökös hazája!
Éljen Illyés Bálint, hazánk pártfogója,
Ki az igazságért életét áldozza, —
A mi jó istenünk adjon segédelmet.
Kik magyar hazánkért felvették a hitet!
Majdan utóljára, ha eljő az óra,
Fogadja be az ég örökös határa
Az egek egében, örök dicsőségben! . . .
Szívemből kívánom!

B-Tordán az örvendező lakosság élén Vértessy Mór ev. ref. lelkész (Vértessy István debreczeni főjegyző fia) fogadta meleg szavakkal a szeretett képviselőt, a kerület »Illyés profétáját«, biztosítván őt a felől, hogy a nép úgy a képviselő személyéhez, mint az általa képviselt elvekhez hű marad. A beszámoló után Serdült Sándor mondott egyszerű, de szívből jövő szavakban köszönetet a képviselőnek választói közt való megjelenésért, hangsúlyozván, hogy Torda lakossága ezentul is rendületlenül fog ragaszkodni azon zászlóhoz, melyet a kerületben Illyés Bálint ezélt 4 évvel diadalra emelt.

Saápon Szabó Gábor buzgó elvtársunk üdvözölte s fogadta magyaros vendégszeretettel Illyés Bálintot, ki itten kedden, azaz tegnap d. u. tartotta meg beszámolóját s Saápról az esti vonattal visszautazott Budapestre. A vasuti állomáshoz számosan kikísérték s éljenzéssel vettek tőle búcsút.

Derecskén és Tépén, a választó kerület székhelyétől távol eső községekben, nov. 8-án tesz látogatást Illyés Bálint s ezekben is megtartja beszámoló beszédét.

Ujdonságok.

* **Nem sikerült kortes-fogás.** Még meg sem kezdődtek tulajdonképpen a képviselőválasztási mozgalmak, de azért már itt ott megindult a hivatalos gépezet, hogy az ellenzék képviselői működése elébe akadályokat gördítsen. Lapunk más helyén irtuk le Illyés Bálint orsz. gyűl. képviselőnek a báránai kerületben tett körutját, mely telve volt a rokonszenvenek és lelkesedésnek legmelegebb nyilvánulásaival, de éppen a körút végén, Saápon történt olyan esemény, mely élénk világot vet azon kortes-szellemre, melyet a kormány országszerte meghonosított.

Ispány Lajos saápi főbíró ugyanis, kit nem a község lakóinak közbizalma emelt a

főbírói székre, hanem a kit szolgabírói önkény nevezett ki a község nyakára, nem tudatta a község lakóival Illyés Bálintnak azon levelét, melyben jövetelét jelzé. Arra számított az engedelmességek ispáni szellemű főbíró, hogyha a község lakói nem lesznek hivatalosan értesítve a képviselő megérkezéséről, nem lesz, a ki a beszámoló beszédet meghallgassa s ez esetben majd el lehet hitetni a hiszékeny világgal, hogy Saápon nincs függetlenségi és 48-as párt. Egyik saápi elvtársunknak az utolsó órákban azon gondolata támadt, hogy az Illyés Bálint megérkezését, miután az idő rövidsége miatt más módon már nem lehetett eszközölni, dobszó által tudatja a község lakóival. Ki is fizette a dobolás díját s fölkeré a főbíró, hogy ily úton tegye közhírré a beszámoló beszéd megtartásának határidejét. A főbíró azonban ezt megtagadta, azon indokolással, hogy ugyanis »mindenki tudja« a képviselő megérkezését s nem szokás az ilyen dolgokat dobszóval kihirdetni.

A kortes-fogás azonban nem sikerült. Saápon csakhamar elterjedt Illyés Bálint megérkezésének híre s a választók összegyűltek a község háza udvarán, hogy a beszámoló beszédet meghallgassák. Ispány Lajos e feletti bujában annyira elkeseredett, hogy most a felett töprekedik, nem lenne-e czélszerű dolog a főbírói pálczát ügyesebb embernek átadni.

Egy másik érdekes, de hasonlóképpen czélra nem vezető kortes-fogásról is megemlékszünk e helyen. A kormánypárt látva azon nagy népszerűségét, melylyel Illyés Bálint a kerületben bír, nincs reménye arra, hogy vele a jövő választáskor megküzdhesen, — most tehát ravasz furfanggal azon bírt terjeszti, hogy Illyés Bálint a jövő választáson egy másik kerületben lép föl, — így akarnák tőle elidegeníteni választóit. Természetes, hogy ezen híresztelésnek a kerület derék választói nem adnak hitelt, hanem a legnagyobb egyetértéssel csoportosulnak az Illyés Bálint zászlója alatt, melyet a jövő választáskor is biztos diadalra visznek!

* **Uzselác és — Frigyes Vilmos.** Egy berlini lap történeti visszaemlékezéseket közölve, közli egyebek közt III. Frigyes Vilmos porosz királynak egy katonai rendeletét. A rendelet közel száz esztendő, de nálunk azért most aktuális. Így hangzik:

»Nagyon kellemetlen volt hallanom, hogy különösen fiatal katonatisztek felsőbbbséget akarnak maguknak biztosítani a polgárok felett. Én majd tudni fogom a módját, hogy a katonák tekintélyét érvényre juttassam, mikor erre szükség lesz; a hol ők a polgártársaikat életükkel és vérükkel kötelesek védelmezni. De ezenkívül ne merészeljék megbántani az én polgárait a katonák, bármily rangjuk, vagy állásuk legyen is, mert a polgárok tartják fenn a hadsereget. Nem az én kenyeremen, a polgárok kenyere élnek az én parancsnokságomra bízott csapatok. A ki megváltozhatatlan parancsom ellen cselekszik, az fogsággal, elcsapással, vagy halállal fog lakolni. Berlin, 1798. január 1-én. III. Frigyes Vilmos.«

* **A legöregebb tanító** az egész világon minden valószínűség szerint az, a ki Andermatban (Svájcban) szolgálja a nevelésügyet. Ennek a neve Russi Columban s 1829 óta van hivatalában, tehát 71 évig szolgált ideig. A helységnek csaknem minden lakóját az ősz tanító avatta az abéczé tudományába. Érdekes, hogy az illető annak idejében valószínűleg a világ legfiatalabb tanítója s volt, — mert most még csak 85 éves, s így mint tizenégy éves fiú kezdte meg pályáját.

* **Szélcsend alatt.** Csendes világot élünk, úgy látszik, a város gonosz szellemei egész elnyugodtak, s nem csinálnak olyan »botrányos éji kravallokat«, mint a milyeneknek csak nem régiben is a »Nagyuj«-utca volt színhelye. Megjavultak volna talán? Bajosan hihető! Inkább a derék rendőrségnek érdemeit tudható fel ez a szokatlanul »nagy rend.« — Örömmel jelenthetjük, hogy a tegnapi hideg éjszaka is egész s i m á n folyt le. Nem érkezett egy jelentés sem a szolgálattevő fogalmazóhoz, ki természetesen, ennek következtében, nyugodtan aludhatta egész reggelig az — i g a z a k á l m á t!

* **Az új vizözön.** Az ismert időjós, Falb Rudolf, nemrég felolvasást tartott Meiningenben a kritikus napokról, özönvizekről és a jégkorszakról. E felolvasása alkalmával a jövő 1892-ik év március 28-ikát és április 26-ikát, mint a s z á z a d l e g k r i t i k u s a b b n a p j a i t jelölte meg. A jövő esztendőben, állította Falb, oly sűrű esőzések lesznek, hogy a föld legmélyebben fekvő részei okvetlenül el fognak mocsarasodni. Felolvasása folyamán előadta, hogy a legkedvezőtlenebb idő a földre nézve az, mikor mind a hat faktor (a holdközeli, napközeli, stb.) egyszerre működnek össze. Ez az özönvíz, vagy jégidő; ilyen idő minden tizezer esztendőben egyszerre következik be a földön. Az utolsó özönvíz 4000 esztendővel volt Kr. e. Ettől fogva a klimatikus viszonyok egyre javultak és Kr. u. az ezredik esztendőbe érték el tetőpontjukat. Ez volt az idő, mikor egész Németországban megtermett a bo. Az ezredik évtől fogva az éghajlati viszonyok a nagy csapadékok következtében ismét kedvezőtlenebbé váltak s a levegő hőmérséklete apadni kezdett. A legközelebbi özönvíz, mely az egész emberi kulturát meg fogja semmisíteni, 6400-ban lesz . . . Nagy mondás, melyet Falb ur annál könnyebben megköczkázthat, mert 6400-ban bizony senki sem fogja közülünk megczáfolni!

* **A kabai asszony ellenlábasa.** Ama bizonyos kabai asszony tudvalevőleg azzal a híres mondással lett halhatatlanná: »Hátha innánk!« És ime, a kabai asszonyt csak egy csabai asszony kezd konkurrencziát csinálni, a mennyiben ő pedig azt mondja: »Hátha ennénk!« Cs. Mihályné, ez a bizonyos csabai gazdasszony, a kinek az a betegsége, hogy rettenetes sokat eszik, de csak tojást tud meg a gyomra. Hét év óta napoként három nincz kemény tojást eszik és ezt a szép porciót egy liter pálinkával és öt liter borral gyüri le, a mitől úgy meghízott, hogy alig bir mozogni. Ha egyszer-másszor elmulasztotta a rendes adagot elfogyasztani, erős görcsök vetek rajta erőt. A jöetvagyú menyecske most orvosi kezelés alatt áll és gyomrát fokozatosan készülnék a szerényebb adagokhoz szoktatni.

* **Népesedés.** Debreczenben okt. 18-tól 24-ig terjedő héten született ev. ref. (1337—1365 anyakt.) élve 13 fiú, 12 leány; együtt 15 fiú, 14 leány, együtt 29 (28 törvényes, 1 törvénytelen.) Egybekelt 9 pár. R. kath. (340—351 anyakt.) élve 7 fiú, 5 leány, együtt 12 (9 törvényes, 3 törvénytelen.) Ág. ev. (21 anyakt.) élve 1 törvényes fiú. Izraelita (92 anyakt.) élve 1 törv. fiú. Született tehát 24 fiú, 19 leány, összesen 43 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 16 fi, 23 nőnemű, összesen 39 egyén. Ezek közül ev. ref. 25; r. kath. 9; luth. 2; izr. 3.

* **Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1891-ik évi okt. hó 29-ik napján d. u. 3 órakor ülés tartatik. folpó ügyek.

* **Szökevény nagyváradi kereskedő.** Velkes bukás vétsége miatt jogerősen elítélt Berliner Jakab volt nagyváradi kereskedő előzettel lévén, hogy a börtön levegő ártani fog az egészségének, a büntetés elől elpárolgott, s azóta valószínűleg Amerikában élvezi az arany szabadságot. Ez előbbi azonban nem lévén bizonyos, a nagyváradi kir. törvényszék o r s z á g o s a n k ö r ö z i az illetőt.

* **Rovott előéletű ifjasszony** lehet Balla Lidi is, kit Szoboszló vallhat — nem dicséretképpen mondjuk — szülöttjének. Ez a derék honleány, ki foglalkozására nézve esavargónő, s ki már számtalanszor ki volt tiltva városunkból, de kit hiába toloncoztak még több alkalommal haza, mindig csak visszatért hozzánk, visszahozta ezt is a szíve. Vissza jött a napokban is, hanem most nem annyira a szíve, mint inkább bosszuvágy vezérelte vissza. Régóta agyarkodott egy cselédeányra, ki őt a multkoriban, valami parázs lopás miatt feljelentette a rendőrségnél. Belopózkodott a lányhoz, ki a hatvan-utczán szolgált, összeszedte annak a ruháit s azzal megugrott, kámforrá vált. A rendőrség, természetesen, keresteti a jó madarat, ki nagyban hasonlít a szarkához.

* **Esküvő.** Tegnap délután esküdtek egymásnak örök hűséget Breuer Teréz k. a. dr. Bakonyi Samunak lapunk főmunkatársának kedves nővére és Bányász Zsigmond bírósági hivatalnok. Az esküvőt a legszűkebb családi körben lakoma követte. Isten áldása legyen a tiszta szerelemből kötött házasságon.

* **Megyei bizottsági tagokszaporodása.** Az új népszámlálás közvetlen eredménye a törvényhatóságok szervezetében az, hogy a közgyűlést alkotó bizottsági tagok számát az 1891. jun. 1-jén talált népesség számához képest kell megállapítani szaporítani vagy kevesíteni a népesség szaporodása vagy fogyása szerint. Ehez képest új beosztás alá juttattak a választó kerületek is, — még pedig akként, hogy egyben egyben 200 nál kevesebb és 600-nál több választó nem lehet, — amely községben nincsen 200 választó, az egy másik ilyen kisebb községgel csoportosul. Hajdumegye következőleg osztatik fel választó kerületekre: H.-Böszörmény 1490 választó után 3 kerületre alakul, melyek mindegyike 8—8 tagot választ; H. Szoboszló 1154 választó után 2 kerületre oszlik az első 9 a második 10 tagot választ; H.-Nánás 1055 választóval 2 kerületre mindegyik 9 — 9 tag választására jogosítva: H. Dorog is 800 választóval két kerületre mindegyik 7—7 tagot választ. — Egy egy önálló kerületet képeznek Nádudvar 300 választóval, — P. Ladány 501 választóval 8-, Kaba 521, választóval 8, B. Ujváros 271 választóval 4-Hadház 466 választóval 8, Földes 462 választóval 8 bizottsági tag küldésére jogosítva. — Csoportosított fognak pedig Tetétlen Szovátal 315 választó után 5-, Vámos Pécs Mike Pércsel 289 v. után 4 Egyek Csegével 298 v. után 5. Sámson Téglással és a két Józsaival 288 v. után 4 bizottsági tagot választ. — A kerület központja ezen ezen csoportos községeknél mindig az első helyen említett község.

* **Az égő sonkolyosi erdő.** Szombaton a Belényeshez közel fekvő sonkolyosi erdő, mely huszezer négyszögölnyi területű, kigyuladt. Belényesen úgy beszélik, hogy szándékos gyújtogatás folytán jött létre a tűz. — Ezért egy csendőr-szakasz ki is lett küldve, mely éjjel-nappal ott czirkál. A lakosság is ki lett rendelve a tűz oltására, de csak karhatalommal lehetett őket a tűz lokalizására birni.

* **Elemelt szürposztó.** Kiss Zsigmond derecskei szabómester azon panaszszal járult a rendőr kapitányság elé, hogy őt az éjszaka 75 forint erejéig meglopták. Tegnap összevásárolta itt a sok, jó szürposztót s este megrakodva indult haza, Derecske felé, a fontos hagyma híres hazájába. Bár ne indult volna, mert a Gygyori és Rózsás koreszmák közötti, elhagyatott országuton, valami Istentől elrugaszkodott gazok, anélkül, hogy a kaszaban szendergő gazda, s az első ülésen bóbiskoló kocsis észrevették volna, a kocsirol több vég posztót leemelték. A derék mester, ki most már dörgölheti a szemét, saját állítása szerint 75 forint erejéig károsodott meg.

* **Debreczen város utadója.** A kereskedelemügyi miniszter az összes törvényhatóságoknak megrendelte, hogy okt. végig hozzá felterjeszszék a törvényhatósági utadó egyéneknél kivetésének eredményét 1891. elejétől szept. végéig. Debreczen város adóügyi osztálya elkészült e kimutatással, amely a következőket tartalmazza: Megállapított utadó az állami adó 10%-a; a kézi minimalistáké 1 frt 50 kr. igás minimalistáké 2 frt 50 kr. Előírt utadó egyéneknél százalék szerint 40914.20, ebből lerovatott 11151.58 kézi minimalistákra 8615, lerovatott 602.29, igás minimalistákra 940, lerovatott 47.75; állami egyenes adót nem fizetőkre 1756.50 lerovatott 15 frt; az összes utadó tehát 52225 frt 70 kr. melyből szept. végéig lefizettetett 11866.62. Az első fizetés aug. 21-én történt. A hátralék okt. 1-jén 40359 frt 8 kr.

* **Elvesztett óra.** Hatvan-utcán egy arany óra elveszett. A régi módi, kis arany óra becsértéke csekély 10 frt. Éppen azért is kérték a becsületes megtaláló, hogy e talált órát a 2. ker. kapitánysághoz sziveskedjék beszállítani, hol — jutalomképpen az óraska teljes becsértékét azaz 10 frtot fog kapni.

* **A kedélyes rablógyilkos.** Az Odera m. Frankfurt pályaházában történt. Az érkező vonat egyik kocsiából egy fiatal ember szállott ki, a ki sietve akart a tömegben áthalolni, de alig tett néhány lépést, már előtte állott egy rendőr és ünepélyesen így szólt: — A törvény nevében kövessen! — Kérem nagyon szívesen! — A rendőrbiztos elé vezették, az rémitő szigorúsággal akarta vattatni, de az elfogott ur kedélyes mosolylyal szólt: — Ugy-e bár, én Wetz el rablógyilkos vagyok?

A biztos elképedt. Hallatlan cinizmus, hogy ez az elvetemült gyilkos, a kinek berlini rémtette oly feltűnést keltett, még humorizál is. De a fiatal ember keserű mosolylyal folytatta. — Nürnbergben kiszálltam a vonatból és elfogtak. Bamben kiszálltam a vonatból és elfogtak. Regensburgban alig ültem le a reggelihez, elfogtak. De minek folytassam. Uram! Engem tizenegyszer fogtak már el, mert Wetz el rablógyilkos urhoz hasonlítok!

— Hát ki ön?

— Én kérem alássan Jungnickel Emil vagyok, ime igazolványaim. Varrógépekben, nem pedig vérben utazom. Huszonötödik elfogatásom ünnepére a biztos urat is leszek bátor meghívni. Ajánlom magamat.

* **Egy jó házból való fin mézeskalácsos** tanonczul felvétetik nagyuj-ucza 1702. szám alatt Konrád János urnál

»Elvesztette a fejét!«

— Idyll, mely csattanósan végződik. —

Elseje óta egy kisebb, mellékutcai szatócsnál vagyok szálláson. A szatócsnak kit Rosenblühnek is nevezhetünk igen szép leánya van. Valósággal kedves kis jószág a szép — nevét elhallgatom, ne piruljon szégyenke miattam.

Gyönyörű termet, igéző szempár, szóval mindazon kellemek, melyek egy leányt felünnözésképpé tehetnek.

Hanem van is udvarló tudtommal elég. A következmények, hogy egyszer már magyar, szóval is — ne éljék: »Nachtmusik«, minden féle rendű és rangú »szerenádok« alakjában nyilvánulnak. A számtalan sok szerelmes verseket és leveleket nem is számítom, melyek csak úgy néha napján kerülnek a szemem elé. Azt a sok »édességet«, »nyeresche«-t sem említem fel, melyet az agg »Bismark«-tól kucsébreznek el a lángoló szívű »gavarok« hölgyeik, illetőleg ez esetben — hölgyűnk számára, óh mert azt nem élvezem...

Az utca-sarki hordártól kezdve fel — fel — fel egész az imponáló külsejű boltos segédig, ki ünnep és vasárnapok délutánján, fényes czilinderrel fején feszít a főutcán, boldogul ebbe a leányba mindenki, még jó magam is. Hanem biz az, legalább a mint én tudtam, mindnyájunkkal csak a bolondját járatta. Nem a dött — egyikünkre sem — semmi sem, de csalogatott mindnyájunkat. Pedig mennyit sóhajtoztunk utána, s mennyire csodáltuk őt a természet legszebb remekét.

Elvégre, valamint a többiek, úgy én is kezdtem belenyugodni a megváltoztathatatlanba. Tűz a szeme, kő a szíve ennek a lánynak, ki csak azért született, hogy szerettesék, de szeretni maga nem — tudna. Óh én halga! Ismerhettem volna már — praxisból — a leány-szíveket, melyek ugyan megannyi varázslakatok, de azért kulcsok mindig illetőleg a legtöbbször a kád.

A multkoriban egy este a rendesnél kissé korábban találtam haza menni. Belépve szobámba, a szomszédos szobából, melyet csak egy gondosan elrejtett ajtó választ el az enyémtől, a következő épület párbeszédet hallottam, melyből aztán azt a rideg tanulságot vontam le a jövő számára, hogy: »ne higgy a lánynak, míg — eleven!« Csalfa volt a hamissá, mert ha szeme tűzből is, de a szíve meg taplóból volt alkotva, tűzet fogott. De beszéljenek helyettem Rosenblüh ur és leánya, a kiknek én elsején — de nem, még sem mondok fel, mert hát ha...?

— Szerencsétlen gyermek!
— Bocsáss meg atyám! fuvalomszerű, esdeklő női hang.
— Lehetséges volna? Othelói kitérés.
— Talán...
— Hogy történt?
— Mindig a boltunk előtt járt el... az az átkozott huszár önkéntes szisztem én fogaim közül.
— És aztán? zordonan, mint egy inquisitor.

— Megszerettem! bűnbánólag.
— És aztán?
— Ma elhitt sétálni...
— Kimentünk a — nagyerdőbe... ábrándosan.
— És aztán? lázasan.
— Megesókölt... lelkesülten.
— S aztán? ingerlékeny hangon.
— Aztán — elvesztettem a fejemet... susogta mámorba merülte a leány.
— Ezt nevezted te fejnék? tört ki végre az elfojtott düh az atyából.

És, hogy aztán, mi történt? azt ne kerdezzék tőlem kedves olvasóim, mert biz én nem hallottam mást, mint — hatalmas csattanásokat.

Paulus.

Egy csinos, egészen új és jó

CSERÉP-KÁLYHA

K.-Csapó-utca 383. sz. a. igen jutányosan eladó.

Színház.

Az »Ember tragédiája« Bécsben. Németország egy előkelő igazgatója ajánlatot tett a bécsi zene- és színház-kiállítási bizottságnak, hogy Madách »Ember tragédiáját« a kiállítási színházban előadja. Az erre vonatkozó tárgyalások most folynak.

CSARNOK.

A mit a kapukulcs beszélt.

Írta: Baumbach.

Fordította: Biró Irén.

— Elbeszélés. —

Már napok óta bolyongtam a főváros utcáin, hogy igényeimnek megfelelő lakást találjak. Bizonyos oknál fogva nem az elegáns negyedben, hanem a város azon részében kerestem a lakást, hol a szűk utcákban az ugynevezett igénytelen emberek folytatják a létért való küzdelmet. Hogy az utcát, melyben végre föltaláltam a mit kerestem, miért hívták »Mennyői kapu«-nak, nem tudtam felfedezni. Kelet felé a mézárosok utcája látszott, hol véres borjúk és halvány malacok függtek a vasszegekben, nyugat felé pedig az ugynevezett zsidó-terre volt kilátás, mely szintén nem volt paradicsomi hely.

Egy zöldre festett kapura egy kis tábla volt kiszegve, mely magára vonta figyelmeimet. A következőket olvastam: »A negyedik emeleten egy butorozott szoba, solid ur részére, kiadó.«

Szemügyre vettem a házat. Ujjonnan volt festve; az ablakon át fehér függönyt és piros szőfűket láttam. A kaput két sárgaréz-oroszlánfő díszítette és a kapu felett a 9-ik szám, a műzsák száma köszöntött. Meghúztam a csengőt.

Egy öreges, csinosan öltözött asszony nyitotta ki a kaput, s megkérdezte, hogy mi járathatunk vagyok. Miután megtudta, hogy a kiadó szobát akarom megtekinteni, négy sötét és meglehetősen meredek emeleten vezetett föl. Most kinyitott egy szobát és én beléptem. Épp ilyet kerestem; tiszta és szellős kis szobát, magasan az utcza zajtól, csupa háztetőkre és a kék égbe való kilátással.

A lakbérletre nézve csakhamar megegyeztünk és a kölcsönös bemutatás után megtudtam, hogy az öreg hölgy nem más, mint maga

a háztulajdonosó és a földszinten dolgozó suszter felesége. Málhámat elhozattam a vendéglőből és egy óra mulva azzal foglalkoztam, hogy új lakásomba berendezkedjem. Holmimat rövid idő alatt kipakoltam. Az egyetlen asztalt, mely a szobában volt, iróasztalnak neveztem ki és az ablak elé toltam. A tintatartót tele-töltöttem és készen voltam.

— Most már felkereshetsz. múzsám, ha kedved tartja! — kiáltottam fel. Erre kinyílt az ajtó, de nem a múzsa volt, a ki belépett, hanem a háziasszony.

— Ezt majdnem elfeledtem — szólt mosolyogva és a kapukulesot nyújtotta felém. Bár tükörfényes volt, megtörülte kötőjével, csaknem gyöngéden nézett rá és átadta nekem. — Ha ez beszélni tudna! — mondá és én egyedül maradtam a kapukulescsal.

Durva, vén jószág volt. De nem, ez a kifejezés nem illik reá, inkább tiszteletreméltó patriárkához volt hasonlítható. Művészileg volt készítve és fogója oly nagy volt, hogy a kezem átfért rajta. Fölakasztottam egy szögére és leültem, hogy ismerőseimmel mostani tartózkodásom helyét levélben tudassam.

Egy hét mulva rendes kerékvágásban teltek a napok. A délelőtti a városi könyvtárban, a nap legnagyobb részét pedig otthon töltöttem. Az estét, a „Zöld sündisznó”-hoz címzett vendéglőben szerettem volna tölteni, hol, barátaim véleménye szerint is, a legjobb kerti-bor kapható, de a fővárosba való költözésem miatt tárczám csupán a theafőzre utalt, a mit háziasszonyom minden este friss vízzel látott el.

A következő hónap elseje, szerény bevételt hozott számomra. Mikor sötétedni kezdett, a kapukulesot magamhoz vettem és a theafőzre egy megvető pillantást vetve, elhagytam lakásomat, hogy a „Zöld sündisznó”-t fölkeressem. A bor igazán nem rossz volt, a társaság pedig olyan kedélyes, a milyen csak a fiatal emberek társasága lehet, kik a nap farsalmaid bor mellett akarják elfelejteni.

Jókedvűen és meglehetősen későn érkeztem haza és senki sem fog rajta csodálkozni, hogy miáltal vetkeződni kezdtem, egy régi diáknótát daloltam.

Most úgy tetszett, mintha énekemet mély basszus hang kísérené, s midőn ijedten hátraktakinttem, a legnagyobb csodálkozással láttam, hogy a kapukules lóbázza magát a szegen és világosan hallottam, hogy dörmögte:

„Az éji ór, ha kurjant éjfelet:
Akkor mondom: pohár béke veled!”

Bámulva álltam ott. Ilyet még sohasem hallottam.

— Te vén kapukules, — szóltam — mi jut eszedbe?

— Bár ön nem háztulajdonos, hanem csak lakó, — felelte a kapukules — de én azért nem haragszom önre, hogy engem tegez. De most már meg kell engedned, hogy én is tegezzek.

— Szívesen, de magyarázd meg —

— Hogy miként tanultam meg beszélni? Azt majd alkalmilag elmondom, mert remélem, hogy még hosszú ideig együtt leszünk. Most tehát csak vedd a dolgot úgy, a mint van és ne törd rajta hiába a fejedet. Először is fogadd érte köszönetemet, hogy a vendéglőbe magaddal vittél. Nem is képzeled, hogy milyen jól esik egy öreg kapukulesnak, mely évekig nem lépte át a küszöböt, ha egyszer ismét vendéglői levegőt szívhat.

Itt ismét mozogni kezdett a kapukules és dudolta hozzá. „Épp most jövök a koresmából.”

Még mindig nem tudtam megbarátkozni e csodával és hogy mégis mondjak valamit, így szóltam:

— Ugy látszik, hogy nagyon jártas vagy a nótákban.

— Meghiszem azt — felelte a kules. — Eldaloljam azt, hogy: „A professor ur ma nem olvas névsort?”

— Hagyd ezt. A lakókat felkeltené a dalolás.

— Jó, — folytatta a beszédes kapukules — úgy társalogjunk. Csak nem vagy még ál-

mos? Elmondjam, hogy kinek köszönhetem e szép nótákat? Ah, az volt a szép idő.

A kapukules szünetet tartott, mintha elmélyedt volna gondolataiba.

— Azt javaslom, hogy feküdj le, kezdte ismét és oltsd el a gyertyát. Sötétben jobb beszélgetni.

Kívánsága szerint tettem.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Október 27-én. Buza tavaszra 10'93 pénz 10'95, őszre 10'88 pénz, 10'90 áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 6'— pénz, 6'02 áru. Zab tavaszra 6'53 pénz, 6'55 áru, őszre 6'45 pénz, 6'48 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 14.30 pénz, 14.40 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 26.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) ————. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) ————. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46.—47.— 4. Fialtal közép (páronként 251—320 klg, sulyban 47.—48.— 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 46.—47.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) ————. 7. Közép (páronként 220—280 klgig terjedő sulyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 46.—47.50.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, 46.—46.50 10. Közép (páronként 220—260 klg. sulyban) 45.—45.50— 11. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 44.—47.— Sertés létszám: októb. 25 napján volt készlet 133.269 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízaláni való sertés ————, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2576 drb.

A filloxa terjedése. Somogy-vármegye Balaton-Szent-György, Hollád, Mesztegy, Döröcske, Szorosád, Német-Egres, Zics, Nagos, Csepely és Homok községek; Sopron vármegye Harka község; Szatmár-vármegye Oláh-Megyes, Oláh-Hódos, Közép-Homoród és Szaldobágy községek; Temesvár-megye Kövesd, Sistarovecz, Kisfalud, Fűskút, Uj-Bodród és Fönlak, Hódon Kalacs, Monostor, Knéz, Orszfalva, Uj-Bessenyő, Kisbecskerek, Nikolin-cze, Ferendia, Buzád, Javona, Sztncsova és Mély-Nádas községek szőlőiben a filloxa jelenléte megállapítván, a nevezett községek határai zár alá helyeztetek.

Franciaország és érdekeink. Sokszor tapasztaltuk, hogy Franciaország igen szívesen fogadja a magyar árukat, eddig nem is voltunk olyan helyzetben, hogy a francziák eljárása felett, rovárukra pácztát törtünk volna. — De most, a midőn lépten-nyomon látjuk, hogy érdekeinkbe vágó dolgokat mivelnek, midőn tapasztaljuk, hogy ez már nem annyira a rokonszenv, mint az ellenszenv előjele. Franciaországban igen jól tudják, hogy Magyarország, mint agricoli állam, bővében van azon anyagoknak, a melyekre szükségünk van, de a melyeket, ha nem tőlünk, máshonnan, különösen a tengerentúlról is beszerezni képesek. A mi fontosabb kiviteli cikkeink közé tartozott mind ez ideig a bor, a juhús és a donga s mindezen cikkek bevitelét korlátozandó, a francziák olyan vámdíjakat hoztak javaslatba, a melyeket áruiink elviselni nem képesek. A legfontosabb termékeket sujtják nagy vámmal, a kevésbé fontosak is nagyobb elvámolás alá fognak esni és így érdekeink a francia piacokon tetemesen csökkenni fognak. Ugy látszik mindebből, hogy Franciaország meg akarja magát bosszulni a monarchián is azért, hogy Németországgal és Olaszországgal olyan kereskedelmi szerződésre lépett, a melyből Franciaországnak haszna sohasem lehet.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flaneli, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

színes és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal. gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

401 49

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB 403 3

KUHINKA ISTVÁN K.

üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási-cikkek raktára

DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszol-gálat és gyári arak mellett az őszi és téli idényre utjonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

DITMÁR-ÉS

Brünner-féle

a legjobbnak elősmert gyártmányu

SZALON-, FÜGGŐ-

ÉS

ASZTALI

petroleum lámpáit

s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre.

képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

Valódi Jaeger-áru

nők, férfiak részére,

Jaeger fiöltönyök

őszi viseletre,

melyek csekély árért ujjá javíthatók.

456.

2.

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél

DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmek

dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk —12

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

ad: 9101.

1891.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által előállítandó honvédségi laktanyák építési munkáinak felvállalására írásbeli zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

1. Ezen építés munkáira következő összegek vannak előirányozva:	
1. Föld és kőműves munkára	173,428 frt 43 kr.
2. Kőfaragó munkára	3,719 » 71 »
3. Ácsmunkára	66,356 » 60 »
4. Vasgerendák és öntött vasneműek szállítására	8,477 » 42 »
5. Falkötő vasak és vastartó gerenda kapcsok	3,098 » 34 »
6. Aszfalt elszigetelő lemezek szállítására	1,863 » 84 »
7. Bádogos munkára	9,143 » 44 »
8. Árnycsészék berendezési munkára	835 » — »
9. Cement beton és granittó	6,601 » 79 »
10. Asztalos	12,375 » 14 »
11. Padozat	11,222 » 22 »
12. Lakatos	12,416 » 70 »
13. Mázoló és szobafestő	4,717 » 14 »
14. Üveges	1,723 » 08 »
15. Kályhák szállítása	3,889 » 50 »

Mindössze: 320,386 frt 35 kr.

A fent elősorolt munkák akár együttesen, akár külön-külön adatnak ki.

Bánatpénzül a felvállalni szándékolt munkára előirányzott összegnek 5%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapírokban az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatban határozottan kijelölendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja, — a borítékon kiírandó azon munka neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az építési tervek, költségvetések és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők, esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalban átvehetők és kívánatra megküldetnek.

Az ajánlatok december hó 10-ik napjának délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz benyújtandók, melyek is a városház nagytermében folyó évi december hó 11-ik napján d. e. 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, vagy kellő bánatpénzzel felszerelve nem levő távirati és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak elő, — figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosításáról más módon intézkedhessék.

Debreczen, 1891. október 19-én.

A városi tanács.

472 3—1

SZŐNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL.

401.

36.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gázsajjelentések, béli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat sőt

a legkisebb kivitálon és jutányos árák mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Új vállalatunkat, hol északkelti Magyarország legrégebb és legteljesebb politikai napilapja a

„DEBRECEZI”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. —
Hirdetések a **Debrecezen** cz. lapban a legjutányosabb árákon közölhetnek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.